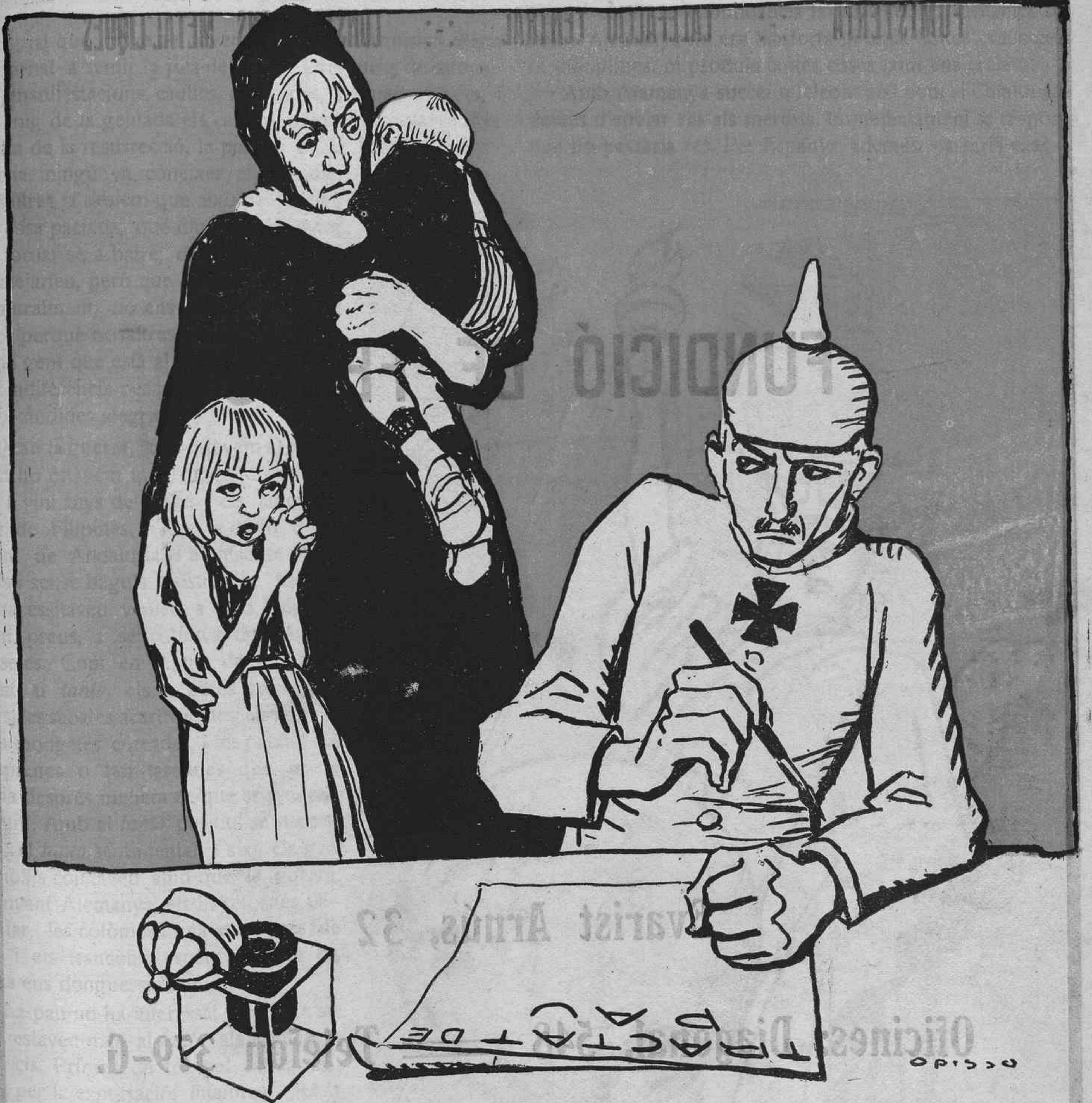

L'Esquella de la Torratxa

Any XLI :: Número 2111

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 27 de Juny de 1919

—Au firma i deixat de romansos, que tens la culpa de tot.

Anónima Nuria

Barcelona, 27 de Juny de 1919

15 cèntims — Atrassats 30

Any XXI — Número 2111

FUMISTERIA :: CALEFACCIÓ CENTRAL :: CONSTRUCCIONS METAL·LIQUES

FUNDICIÓ DE FERRO

Evarist Arnús, 32

Oficines: Diagonal, 548 ———— Teléfon 379-G.

CRONICA

LA PAU

Igual que l'onze de novembre, dia de l'armistici, París ha tornat a sentir la joia de la pau. Dringueig de campanes, manifestacions, càntics, abraçades, visques, dances, i pel mig de la gentada els canons alemanys empesos. Era el dia de la resurrecció, la pasqua de la França. A Barcelona, ningú va conèixer el gran dia. Nosaltres ja sabíem que això de la pau era cosa pactada, que ningú tenia ganes de tornar-se a batre, que els alemanys regatejarien, però que acabarien pagant, i naturalment, no ens ha donat fret ni calor perquè nosaltres estàvem al *tanto*. I una gent que està al *tanto* ha de mostrar indiferència per les coses, i no badar amb cànvides alegries.

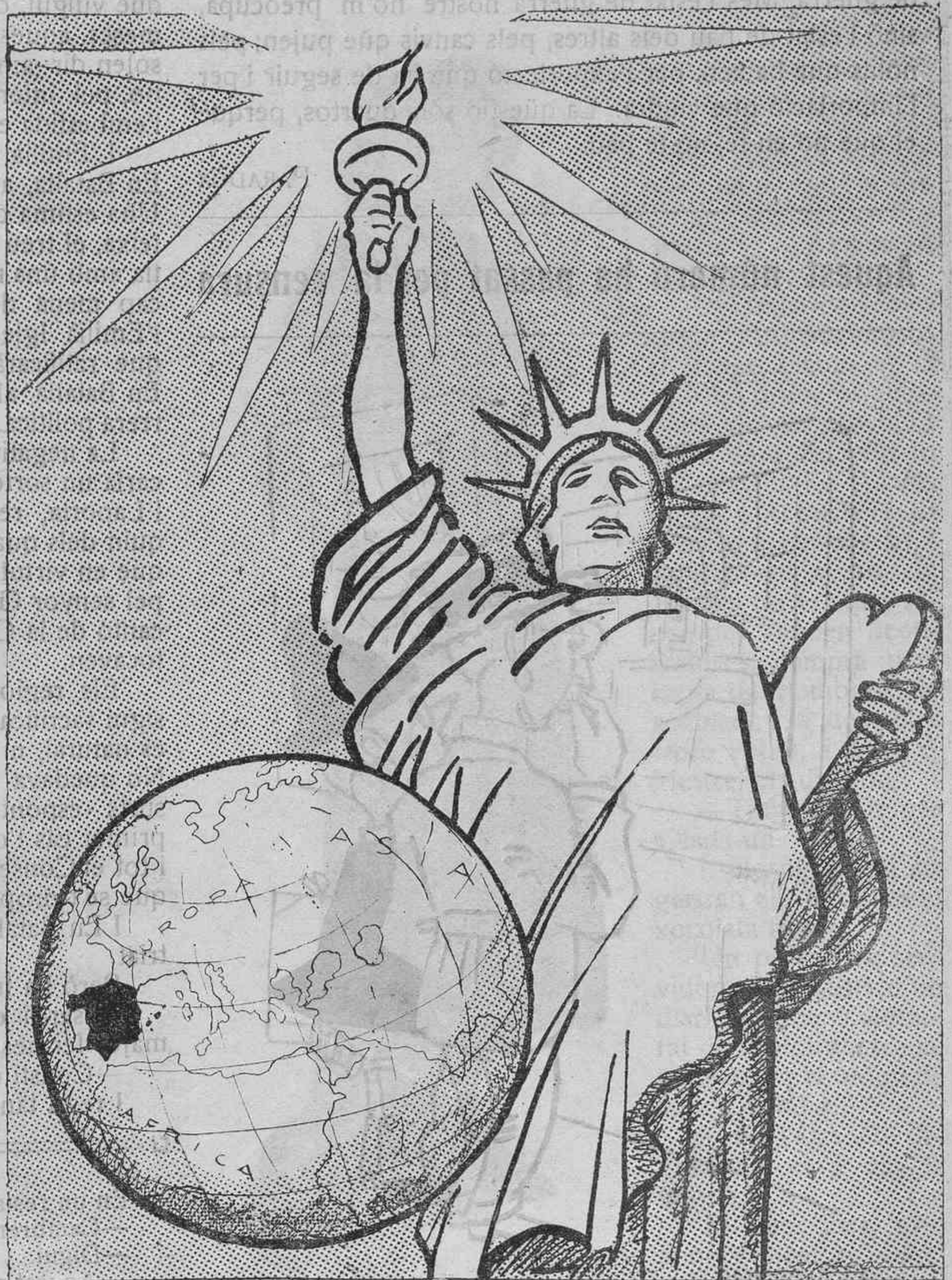
Quan la guerra, ja ho estàvem al *tanto*. Tant ho estàvem que França ha equivalgut a vint anys de Cuba, i els ianquis a déu de Filipines, i Sèrvia a un quinzeni de Andalusia. I això sense viatjants i sense baguls mostraris. Els qui us necessitaven venien a casa, triaven, feien preus, i se cobrava després en pessetes. Com en temps de Cuba, se guint al *tanto*, els gèneres eren inferiors, les sabates acartronades, els sigrons i les mongetes corcades, i les patates tan tempranes o tan tardanes que no hi havia després manera de que estiguessin a punt. Amb el *tanto* positiu se barrejava el *tanto* sentimental, i així, els germanòfils confiaven amb que la guerra, guanyant Alemanya, els hi retornés Gibraltar, les colònies i una mica més de Riff, i els francòfils esperaven que els aliats ens donguessin l'autonomia.

La pau no ha interessat més que als que estaven més al *tanto*, als homes de negocis. Primer de tot, pel canvi, després per la exportació; finalment, per la importació. La guerra era una sèrie de botigues que es tancaven, i la pau, una altre sèrie de botigues que s'obren. Les places fortes, se converteixen en places,

senzillament, i a França en lloc d'escriptors propagandistes i de voluntaris per a la Llegió, aniran viatjants, i d'Alemanya en lloc de radios i diners clandestins vindran, primer, mostres i més tard mercaderies.

Sortosament ja ningú trobava a faltar els productes alemanys. Les anilines, les agulles, els objectes elèctrics i els farmacèutics, ignorem d'on arribaven, però arribaven. Fins el coco s'havia encarit perquè venia d'Alemanya. I de sobte aquest Eldorado de celulòide, i de bisuteria, aquest corn de l'abundància farmacèutica i mecànica se tanca. Alemanya no era tan forta ni tenia tantes creències ni disciplines, ni produïa tantes coses com ens creïem.

Amb Alemanya succeí quelcom així com si Catalunya deixés d'enviar res als mercats. Immediatament se respon que no passaria res. Per Espanya, ademés, passaria exac-

ESTATUES CELEBRES

La Llibertat il·luminant el món.

tament igual que amb Alemanya. Els panyos mancarien; de farina no n'hi hauria; no se beuria xampany Codorniu, ni *chartreuse* de Tarragona, ni anís del mono; la bisuteria s'encariria, i fins els flamencs i la pagesia lírica d'Espanya no sabria on anar a comprar les guitarres que Catalunya els hi envia. Les farmàcies no tindrien ni pastilles del doctor Andreu, ni vacunes Ferran, ni Vichy, ni sàndal Sol. No hi hauria, sense sindicalisme, radicalisme i catalanisme, ni política. Tot vindria a Espanya de Catalunya...

El món s'ha conmogut amb la pau; nosaltres, no. ¿Perquè hem de fer festa, si gaire bé amb aquests dies senyalats i de revetlla i d'el·leccions, ja no'n tenim de dies laborables. Nosaltres ademés, res tenim que veure amb el món. Mentres se matava, li treiem els diners; ara que reposa, ara que França i Alemanya, i l'Anglaterra i l'Amèrica, estan en estat de pau, nosaltres estem en estat de guerra. Més l'estat de guerra nostre no'm preocupa, sinó l'estat de pau dels altres, pels canvis que pugen; pels nòlits que baixen; per l'exportació que ha de seguir i per l'importació que vindrà. La qüestió són quartos, perquè el que no en té, no té pau.

PARADOX

Aquest número ha passat per la censura

A L'EXPOSICIÓ

—No trobes que hi manca expressió?
—Es que aquest artista, an els seus quadres, fins que els vén no els hi dona expressions.

MUNICIPALESCA

Rendit, però no vençut

En Batalla que ha fet a l'Ajuntament un nom i ha assolit com a regidor la més alta popularitat, està a dos dits de deixar el càrrec. Amb el càrrec, la vara de tinent d'alcalde que per raons especialíssimes vé servant gaire bé des de la constitució del Consistori. I la presidència de la Comissió de Règim interior, manaments, tots, que han fet d'En Batalla una personalitat en la política, la petita política municipal.

En Batalla discursejador, vehement, «bon enfant», cau víctima de la fatalitat. Víctima de les combinacions i les maniobres ideades sota mà. De l'amistat i la disciplina, que el mana ara callar, quan sap tothom a la Casa Gran, que en punt a donar curs als impulsos no té En Batalla aturador, ni guarda miraments a ningú. Serà després lo que vulgui, de les seves paraules. Sortiran les seves escames, aquest o l'altre efecte.— «Coses d'En Batalla»— solen dir amb to d'indulgència, els seus companys. Lo bo, pel interessat, és que lo dit està dit, i que donada l'embestida en prepara una altra.

L'Emilià Iglesias ha deixat usufructuar la Tenència a En Batalla, al que ha dispensat un afecte excepcional. Una estima de germà. En virtut d'aquesta amistat mateixa, el treu ara del Consistori, si bé disfregant la cesantia amb una renúncia, que naturalment, no fa a En Batalla cap mena de gràcia. Al costat de la renúncia hi posa l'Emilià Iglesias el nomenament de diputat provincial, que ratificarà el partit en un dia pròxim, permetent a En Batalla, als ulls de la gent, avençar un pas en la carrera política.

La negativa d'En Batalla a estendre la dimissió implicaria un sorteig entre ell i els senyors Iglesias, Montaner i Laporta, regidors tots pel districte VII, per a decidir quin dels quatre havia de cessar en el càrrec, tota vegada que en virtut de la renúncia presentada ara fa dos anys pel senyor Giner de los Rios, hagué de fer-se en aquell cantó de la Ciutat, un regidor més dels que en realitat tocaven.

Els regionalistes passen per tot, amb tal de que no sigui sacrificat el seu correligionari senyor Laporta. Com és natural, ni l'Iglesias ni En Montaner s'avenen a sortir. No quedava altre camí que recorre al senyor Batalla. O surts «espontàniament», o et treiem «per la sort». En el primer cas t'oferim la perspectiva de la Diputació i potser i tot el Consell de la Mancomunitat. De no avenir-te a lo que se't proposa te condemnem al «ostracisme». Tria.

I En Batalla que s'ha donat compte de la situació ha triat.

Però ha fet una frase.

Al ser-li exposat el cas per l'Emilià, digué amb la major fermesa, després d'assenyir a la condemna:

—Consti que surto per força!

I restà tan satisfet.

JUST

En un restaurant:

—Cambrer!

—Digui.

—Aquest peix no és fresc.

—Sí, senyor. Molt fresc. Precisament ha estat amb gel fins el moment de fregir-lo.

—Aleshores deu ésser el gel que no era fresc.

LA MISTINGUETT

En una de les seves famoses creacions

A CAU D'ORELLA

El doctor meravellós

Després dels polítics ¿quins professionals aconseguïen més popularitat a Barcelona? Els actors? No, fora de En Borrás, cap actor és conegut de nom i de silueta per tota la ciutat? Els literats? No, els literats no. Diguem En Guimerà i En Rusiñol i precisarem més. Els capellans? Tampoc. Mossèn Estabanell no ha tingut successor. ¿Els catedràtics? Menys, malgrat les successives generacions d'estudiants.

Quí? doncs. Els metges. A Barcelona és tant popular la barba d'En Cambó com la cara rasurada del doctor Esquerdo; tant com els bigotets d'En Lerroix, els bigo-

tarros del doctor Cardenal. Veïem que el doctor Robert, abans d'ésser capità dels nacionalistes, fou doctor nacional. El doctor Raventós era una altra figura ciutadana. Molts no el coneixerien però tots sabien era el doctor de les cures meravellosos, i no hi hagué casa ni rica, ni pobre, on el divendres passat no's digués: «¿Sabeu qui és mort? En Raventós...» I desseguida comensaven les anècdotes.

Era el metge dels toreros. Un metge tauròfil ha escrit que era el «Joselito de la cirujia». Mitja toreria li deu la vida. Li arribaven els toreros amb els budells fora, amb la cama foradada, amb les costelles trencades, els hi havien de portar amb un cabacet, i els salvava.

Com? No se sap. Semblava un bruixot. I tanta fè tenia en la seva mà i en la carn torera, que un dia digué: —Jo els salvaré encara que me'ls portin fets a trossos, amb tal que no n'hi falti cap.

Igualtat filosòfica

El doctor Raventós se'n va cap a la mort. El doctor Ors, cap a la vida. La vida per a ell se diu avui Portugal, i a Portugal, Lisboa. Pot-ser es el primer savi que exporta Catalunya, i encara que les conferències que Xenius donarà a Lisboa ja han servit, el nostre viatjant intel·lectual tindrà un èxit i li cantaran «fados».

Els seus deixebles segueixen neguitosos el viatge, i com se fa amb les primeres autoritats de la província acudiren a despedir-lo a l'estació. En Xenius volgué treure'ls-hi l'amargor del comiat, i acostant-se a un de aquests carrets que venen per l'anden llemiadures, compra una capsa de bombons de xocolata. Els deixebles feren rotllo, i Ell, el Mestre, els distribuí:

—Tinguin. Un per a cada un.

I filosòficament ingeriren els deixebles el xocolata místic.

Un periodista, servidor telegrafista d'un diari madrileny, admirat de la dolça escena, preguntà pel nom de aquell pròdig.

—Es l'Ors—li digueren—és a dir, la Glòria.

El periodista, s'ho apuntà dient:

—Ah! ja. Orts i Ramos...

En el seu notabilíssim paper de Apachinette.

La freison de la Mistinguett

Mallol obtingué l'unanimitat de les admiracions barcelonines. En Mallol és la França, la gràcia de la cançó de França. I les seves cançons se cantaran per a sempre més. La Mistinguett, en canvi, ha dividit als nostres artistes.

—Es París—diuen.

—No, és el cosmopolitisme—reliquen.

—Balla exquisidament.

—No, després dels ballets rusos, ja no podem admirar-la.

—Té unes cames divines.

—Té unes cames pàlides i nervudes.

Però la Mistinguett ja és popular, i com a París, fan parlar les seves frases i les seves indumentàries. Durant set dies ella ha estat l'anècdota cotidiana.

La Mistinguett assistí a la «corrida» de la premsa, i des d'aleshores l'acompanya la «freison», desagradable de la matansa i de la sang. Quan li pregunten per la sensació rebuda als toros, respòn:

—Per culpa dels toros porto uns dies de vegetariana. D'ençà queestic a Barcelona no he pogut tornar a menjar carn.

Aquest número ha sigut revisat per la censura militar

La vedella enyoradissa

E arribat al poble sense dormir, feia no sé les hores. Potser trenta, potser més. Els meus hostes m'arreglaren un esmorzar i m'oferiren un llit. Acceptat tot, me teniu ràpidament menjat, begut i gitat.

Després de tancar els porticons, més per por a les mosques que al sol i a l'aire, aleshores, clucs els ulls, closos els punys i tancada la boca, anava ja a dormir-me com un sant, quan una veu m'ha deixondat:

—Muuuuu!...

—Eh?

—Muuuuu!...

—Carai!

—Muuuuu!...

—La bístia! Què deu tenir? Jo que m'havia pensat deixar-la a Barcelona! En fi, ella dirà i farà lo que li plagi; això està ben tancat i és difícil que pugui. Canta tant com vulguis, doncs, bístia, jo me'n vaig a dormir.

I si cantà, amics meus! Pas poc ni gaire. Després no sé si ella va cansar-se'n o si m'adormí jo. Un gran silenci planà entorn meu; ja no era d'aquest món: dormia.

Al deixondir-me, la primera pregunta a la noia de la casa fou:

—On és la bístia?

—Quina bèstia?

—No bèstia, bístia. Es una que sempre vé amb mí.

LA SIRENA I EL LLOP MARI

—Vagi, home, no sigui impertinent!

—No; si no la festejo a vostè... Si lo que festejo és el cantí.

Hi han ximplets que diuen que no la veuen; però és igual, ella sempre em vé al darrera.

—Doncs jo sóc una ximpleta.

—Per què?

—Perquè no l'he sabuda veure.

—Perdona, maca, no volia ofendre't; però he sentit com me cridava.

—Com te nomena?

—No nomena. Fa: Muuuuuul...

En això la mossa ha esclafit una rialla i jo he preguntat:

—De què rius?

—De la teva bístia.

—Tu la portessis davant i detràs, a sobre i a dintre...

—Doncs ara la tens aquí, a dos passos.

—On?

—A la quadra. Deixa't de bísties; és la vedella enyoradissa per a uns, la vedella enamorada d'un impossible per als altres.

—Me sembla cada vegada més que és la meva bístia; però explica't.

—Veuràs. No és la teva bístia, que és la del Truc, i si ell sabia, que deies que era teva, potser te trencaria les cames. Endemés, se tracta d'una vedella que, essent només que vedelleta, vegí morir sa mare, i a la qual un pagès, son primer amo, ja anava a matar sense tenir en compte sa infantesa i que sa carn, un cop posada al foc, s'hauria desfet com un bolado. El Truc digué:

—Per això no hi passo.

I pagant lo que sigué, se feu amb l'animaló i el portà a la quadra de sa casa. I allí l'hostatjà amb un cavall i una gallina.

El cavall, com saps, és un galant corcer; corre com el vent, sobre tot anant de baixada; sap fer tercerilles i renilla amb una gràcia i encant que molts enamorats envejarien.

La gallina, quan el cavall no hi era, explicava a la inexperta vedella lo que feien i deixaven de fer amb un gall vermell de cresta. I la vedella, amb aquestes explicacions i la presència del cavall, s'anava enardint, i amb la pregona i dolça mirada de sos ulls humits i enormes, se'l menjava. Si hagués pogut fer-li un petó... Mal!

I un dia la gallina se feu lloca i la tragueren de la quadra i la vedella restà sense amiga.

Després el cavall surt sovint, sovint, per a portar-te a tu i a altres. Quan ella resta sola, el cor se li trenca i fa aquests bràmuls dolorosos que tu dius ésser de la bístia. Anem a veure-la?

—Anem.

Es blanca i negra; té unes puntes de banyes refilades, mira dolç. M'ha conegut desseguida i ha fet:

—Muuuuul!

—Es la bístia!

SANT JOAN A SANT PERE, AMB MOTIU DE LES «VERBENAS».

—Té, ara aguanta la capa tú, que jo ja l'he aguantada prou.

■ PAPERAM ■

VERAS Y GALLOFAS, per Aureli López Aparicio.—Col·lecció de treballs literaris, en prosa i en vers, en els quals hi domina, abans que tot, la sinceritat i el bon seny. Per a tots els gustos hi ha composicions en aqueix llibre simpàtic: narracions còmiques, esplais íntims, pàgines de crítica, contes interessants; i tot, tot, fa endevinar en el seu autor un home jove que sap observar la vida que'l volta, que pensa lo que diu i diu lo que pensa, i que va a tot arreu amb la veritat als llavis i amb el cor a la mà. Tant quan parla de la guerra europea, com quan parla del Mamuth del Parc, com quan canta la santa poesia, en versos sempre espontanis, sempre musicals, el senyor López Aparicio, se'ns mostra un autor de cos, que fa de la ploma lo que vol; ara con mou, ara delecta, ara interessa, ara entusiasma; això quan no fa somriure ingenuament, que de tot hi ha en aqueixes pàgines triades de vers i de prosa; en aqueixes pàgines de sana literatura que conviden a pensar i a meditar; en aqueixes pàgines de sensacions i observacions del natural per a ésser lle-

MONI

gides precisament ara, a l'estiu, a sota d'un roure o d'una parra, i a prop d'una font frescal... o d'un canti d'aigua fresca.

MEMÒRIA DEL FUNCIONAMENT DE LA BORSA DEL TREBALL DE BARCELONA.—Aqueixa *Memoria* comprèn les tasques de l'institució durant l'any 1918.

ACTUACIÓN DE UN CONSCIENTE EN CONGRESO SOCIAL.—Un folletet que porta per subtítol «A la Americana des de la Plaza del Progreso» i es refereix al segon Congrés de Viatjants, Comissionistes i Representants i a la Agrupació de Representants de calçat, de Madrid.

LES ESPOSALLES DE LA MORTA (*Julieta i Romeu*).—Tragèdia en tres quadres, original de Víctor Balaguer. Va seguida de el quadre patriòtic *El guant del degollat*, del mateix autor.

HISTORIAS DE LA CORTE CELESTIAL, per Narcís Campillo.

EL ROMANCERO ANTICLERICAL, per Varis Autors.—Follets de propaganda anticlerical que publica, a Madrid, la «Biblioteca del Apostolado de la Verdad».

CATALANA.—Revista setmanal. Tenim davant el número 59, que conté interessants treballs literaris i de crítica, ademés dels corresponents folletins.

EXCURSIONS.—Noticiari mensual de la Secció Excursionista del «Ateneu Enciclopèdic Popular»

LOS ARLEQUINES DE SEDA Y ORO.—El darrer èxit de l'*Amichatis*. Un drama molt ben escrit, plè d'interès i d'emoció, que estrenaren al «Teatro Apolo» en la passada temporada.

TRÍPTICO DE AMOR.—Noveleta, per Anatole France. La inserta en el darrer número extraordinari la revista «Los Contemporáneos».

POESIES.—Col·lecció de composicions en vers per Josep Fujadas Truch. Formen el fascicle 317 de «La Lectura Popular» (Biblioteca d'Autors Catalans).

SEPT SCIENCIES

DES DE MALLORCA.—LA MORT DE MIRAMAR

Els que no coneguin la bellíssima costa de Miramar, que portin un xic de pressa en veure-la si volen gaudir la meravella dels seus boscos extraordinaris.

Haureu sentit parlar de Miramar. Els molts viatgers que l'han vista l'han declarat d'una bellesa, en pocs llocs de la terra, igualada. El mar hi és d'una transparència que es veuen les perles del fons, an els jardins d'aigües misterioses; l'illa hi banya els penyals d'argent; un floc d'espuma la ressegueix dibuixant de randa les cales; les muntanyes més altes s'hi reflexen; el sol juga amb les seves ones fent-hi lluir irrisacions magnífiques i els grans arbres centenaris, tan estimats del vell arxiduc es banyen tant en les seves aigües que sembla talment que les arrels es tinguin de tenyir de blau.

Doncs bé, aquests arbres se'n van. Els hereus de l'arxiduc, cansats tal volta d'aquest paisatge, que han vist davant dels seus ulls des de nois, hauran pensat, que la fusta, venuda a bon preu, és més productiva que servint d'ornament a la illa, i l'han venuda per a fer-ne llenya, i

d'aquí un quant temps Miramar serà mort, perquè les muntanyes sense arbres, són el mateix que muntanyes mortes.

Lo més trist és que el que els tallarà o que ja els ha començat a tallar potser sigui un fill de Mallorca, si. Un fill que tallés els cabells de la seva mare per a vendre-se'ls no seria un fill exemplar; el que talli els boscos de casa seva no creiem que sigui un bon patrici. Comprenem que els hereus de l'arxiduc, pel motiu d'ésser estrangers, per altres motius que ignorem, no estimin prou aquest Miramar, on havia viscut En Ramon Lull. Però que es trobi un mallorquí que per trenta diners o els que siguin, torturi un bocí de sa pàtria, com un mal pastor an el seu remat, no trobem mots per a calificar-ho.

Diran que n'hi han molts que fan lo mateix i malauradament tindran raó. La cobdícia cega a certs homes d'una manera tan miserable, que si molts no's venen la seva ànima, és perquè no hi ha mercats que en comprin, i si no empenyen la seva honra és perquè no hi ha cases d'empenyos. També hi ha qui podria respondre que la llenya d'aquests arbres fa marxar les locomotores; però nosaltres contestem que per haver d'anar an aquest preu valdria molt més que estiguessin parades. També ens diran que això són fantasies, potser sí; però aquestes fantasies que els desenfeinats en diem paisatge, és lo que han arribat a fer d'aquesta illa un dels llocs més bells de la terra i un regal de la naturalesa.

Segurament hi deu haver una llei (i si no hi és hauria de fer-se, i si no hi fos improvitzar-se) per aquests crims de lesa bellesa, que fan els homes desaprensus, inconcients o criminals. Nosaltres no som advocats per a sapiguer aquestes futileses. Si hi és tindria de complir-se i si no hi és tindria d'inventar-se, anc que fos per la tirania, que quan aquests nous bolxevics són destructors de la seva terra, la seva terra ha de tenir dret a desterrar-los on mereixen: a viure en un desert de sorra sense un sol arbre que els faci ombra.

Els boscos no és com els «drets de l'home». No han d'ésser iguals davant de la llei. Dels lletjos se n'ha de fer carbó i dels bells se n'ha de fer paisatge. Així em penso que ho té entès la Societat del turisme de Mallorca, i tants altres bons mallorquins que estimen el bé de «Sa Roqueta» i que faran tot lo que puguin, per treure aquesta nova plaga d'ambiciosos desaprensus que voldria corcar aquesta terra.

XARAU

TÍVOLI

Després d'un *Ramuncho* que no va aconseguir entusiasmar a ningú, per l'escassa intensitat de la fibra dramàtica — defecte de moltes obres inspirades en novel·les —, ens donaren a conèixer *La vestal de Occidente*, obra de caràcter històric, bastant interessant, i sobre tot magníficament presentada. Donya Maria Guerrero estigué, en la interpretació, superioríssima.

Per a funció de benefici, ens oferí el senyor Díaz de Mendoza una representació d'*El aguilucho*, d'En Rostand; obra

AYOY

DAVANT DEL BATLLE

—Caram, caram, senyor Domingo!... En pocs dies,
com s'ha crescut!...

dramàtica ja coneguda pel públic barceloní per haver-se estrenat fa alguns anys per una companyia francesa.

Solament ens caldrà apuntar que el beneficiat, sense fer-hi allò que es diu res extraordinari, recollí molts aplaudiments. Els altres artistes ajudaren al bon conjunt.

El passat dimecres va acomiadar-se la companyia en una magna funció a benefici de donya Maria, representant-se el drama tràgic de Lope de Vega *La estrella de Sevilla*.

NOVEDADES

Com ja ens temíem, aquella famosa paròdia *La venganza de don Mendo* no va obtenir a Barcelona l'èxit de Madrid. Quatre actes d'estirabots, basats en ripis i astracanades guerresques, no els aguanta cap espectador discret, per bé que hagi sopat. I això és tot el que dóna de sí la bescantada producció d'En Sca.

Ja en va tenir sort, l'autor, de la gràcia natural i artística que hi posaren els actors i les actrius d'aquesta companyia del «Novedades», la qual és ben notable i sap treure partit de tots els gèneres.

BOSQUE

La nova empresa d'aquest teatre, integrada pels senyors Ros i Gabaldà, mereix un calurós elogi, tant pel gran esforç que han fet inaugurant una nova temporada d'òpera italiana com també per la cura que han tingut en escollir un quadro de companyia com el que han presentat al públic, tota vegada que, alternant amb valuosos elements italians, s'hi veuen noms de casa nostra i per cert ben notables.

També és d'elogiar la reforma que s'ha fet al dit teatre, amb el nou cobert construït a l'entrada dels jardins, cosa que realment era per demés indispensable. Al revés dels altres anys, el públic de passeig i el simpàtic «Pepito», amb el seu company de porta, no es mullaran en caure quatre gotes.

Fins avui mereix especial ditinció la senyoreta Filomena Suriñach, la qual cada dia posa nous llores a la corona artística que ella mateixa es va teixint, ja que en *Il barbiere de Siviglia* hi està admirablement bé i sobre tot en cantar *Il flauto magico* en l'escena de l'assaig, obtenint una gran ovasió per al seu afiligranat treball. En Zerola, en el Radamés de l'*Aida*, complí amb el seu deure, així com també En Falco, que està bé del tot en *Il trovatore*; d'En Taliani avui no creiem oportú dir-ne res.

L'orquestra excel·lent, sota la direcció del reputat mestre senyor Baratta.

APOLO

La companyia mímica del famós Enric Adams ha donat en aquest teatre unes quantes funcions, interpretant la celebrada pantomima *Los dos sargentos franceses*.

Molt aviat s'estrenarà, segons se'ns diu, un gran drama mímic de la guerra, amb el títol de *Verdún*, per al qual s'estan pintant vuit decoracions espeterrants.

Els aficionats als *signos* estan d'enhonorabona.

POLIORAMA

Gran nit per a En Vilches, la nit del seu benefici. Aconseguí llargs i merescuts aplaudiments amb la seva obra de batalla *El amigo Teddy*, en la qual, com es sapigut, hi fa veritables filigranes.

Fou molt obsequiat per amics i admiradors.

ESPAÑOL

Moltes rialles valgué a autors i artistes el nou vodevill *Visca l'alegría!*...

Es obra plena de incidents còmics, i el diàleg està empedrat de acudits verdosos, dels que celebren tant els parroquians de la casa.

Ahir, dijous, degué tenir lloc el beneïci de la primera actriu Pepeta Valero, amb *L'ase d'En Buridan*, excel·lent comèdia que's presta a meravella per a lluir-hi les seves esplèndides facultats la simpàtica artista.

Celebrarem que l'èxit hagi estat complet.

GOYA

La noche de la verbena, original de Antoni Casero, és un entretingut sainet amb totes les de la llei; amb els seus tocs tendres i sentimentals, la seva falla moral i els seu diàleg pintoresc i graciós. Valent-se de un senzill argument, tot humanisme, ha engiponat En Casero unes escenes plenes de realitat i d'enginy, que acrediten de mestre a un autor còmic. L'obra fou molt aplaudida, i amb justícia, doncs a la bellesa intrínscica de la producció cal afegir-hi lo notable de l'interpretació que, com a totes les obres representades fins ara, hi dona la companyia Thuiller.

També s'està representant amb gran èxit, *Una mujer que no miente*, comèdia excel·lent que dona lloc a que els simpàtics actors hi facin meravelles.

TEATRE D'INFANTS

En els jardins del «Turó Parc» s'hi ha instalat un teatre molt airejat i molt decent, destinat a representar-se-hi obres per a infants.

Una discreta companyia dirigida per l'actor senyor Marinello ha inaugurat en ell les seves tasques, posant en escena obres còmiques i senzilles que fan les delícies dels homes de demà.

Creiem que és una bona pensada, incloure en aquells populars jardins aqueix espectacle; el primer graó de l'escala que ha de conduir als menuts espectadors desde els clàssics putxinel·lis al teatre formal.

Bona sort als iniciadors!

LA CAP-VUITADA

—Diu que s'han acabat les festes del Corpus?... Rediablel... No pas totes!...

Uns quants tipus dels més típics
que van als Concursos hípics.

ELS DEPORTS

Ha començat el concurs hípic internacional (?) en mig d'una desanimació gran; el nostre públic, qui sofreix heroïcament totes les penes per a arribar a l'Hipòdrom en dies de cursa, s'absté de concórrer als formosos jardins de la nostra entitat hípica i aristocràtica.

Aquelles flors estaven molt pansides; i és que els hi mancava la calor de l'entusiasme; els hi mancava el joiós caient de les nostres formoses, les quals no es senten tampoc atretes pels salts més o menys acrobàtics dels cavalls i genets.

Les proves anaven transcorrent amb disciplina prussiànica i en mig d'una fredor pròpia d'una nevera, malgrat picar Febus amb tota la seva irritació.

Atenent-nos a la comparació d'un amic, semblava allò un míting de la U. M. N.

En canvi tot fou burgit i soroll a l'«Iris Park», quant la vetllada de boxeig; el públic, qui sempre es deixa emportar per l'entusiasme, s'ho prengué tot en serio; fins la petita especulació Hoche-Jac. Val a dir que la comèdia fou ben tramada i Frank fins es deixà pegar algun cop. I quins ais la galeria!

Fins que l'altre se'n cansà i començà a estabornir-lo. Val a dir que no li costà gaire.

L'italià prou havia forcejat l'estòmac, però tot fou en va; és això que deia un: Què vol fer-li si el seu ofici és cuiner?

Perquè això és cert; encara recorden alguns gurmants els deliciosos «mets» que l'art culinari de l'Hoche els feia paladejar. Avui és professor de boxa; no pot negar-se que ha fet progressos.

Tornant al «combat», l'italià, ja cansat de rebre, s'estirà a terra tranquil·lament; deixà transcórrer els deu segons i tot seguit s'aixecà tan fresc per a anar a felicitar al contrincant.

Però el públic volia sortir-ne satisfet, i, en aquest món, qui no es conforma és perquè no vol.

Els únics que potser no se n'han conformat són els organitzadors, els quals, malgrat tractar-se d'un benefici, recolliren molt poques pessetes. Ho sentim per ells.

STOP

Esquellots

Les autoritats varen prohibir al públic el tirar serpentines i paperets al pas de la processó.

Les autoritats que assistiren a l'acte arribaren a casa plenes de paperets i de serpentines.

Les autoritats varen prohibir al públic l'engegar trons, coèts, piules, correcames, amb motiu dels focs de Sant Joan.

Les autoritats es vegeren obligades a escoltar les grans tronades, ja que cada carrer semblava una paròdia de la guerra.

Fins amb aquestes coses petites les nostres autoritats fracassen.

Doncs... qui mana a cà n Ribot, l'amo o el porc?.

Després de disset anys d'exercir el càrrec a Barcelona, ha estat traslladat a la secretaria del Govern civil de Madrid el senyor Díe i Mas.

Qui assessorarà, doncs, ara els nostres Sanxos?

Perquè de *Dies i Masos* no en trobaran, els governadors forasters, a cada cantonada.

Encara que, segons la dita, hi hagin més *Dies* que llançonics.

El gran *Xenius* se n'ha anat a Lisboa a l'objecte de donar altí una conferència sobre filosofia.

La seva arribada a la capital portuguesa, diuen que va fer

Si teniu el cabell malalt gasteu

CAPILAR AMERICANO

Exit grandió contra la CAIGUDA DEL CABELL
Activa ràpidament la SORTIDA I CREIXEMENT
IMPEDINT INSTANTÀNIAMENT LA CAIGUDA.

Preu: 6'50
pessetes estolx

Se ven a totes les Perfumeries i Drogueries
DIPÒSIT GENERAL:
J. ICART, Clarís, núm. 10.—BARCELONA

tant soroll que hom va sentir com una mena de terratrèmol.

I diuen que, davant la commoció sísmica, el director del nostre Institut d'Estudis va exclamar:

—Non trembles, Terra, que non te fago nada!

De tots els festivals que a Barcelona es donaren amb motiu de la revetlla de Sant Joan, no n'hi hagué cap de tan interessant com la presentació d'En *Llapissera*.

Una gernació enorme va acudir a la plaça de les «Arenas» per a admirar les piruetes del rei del toreig còmic.

Nosaltres, però, no hi vàrem anar; que consti.

Per veure un *Llapissera* patir tant de calor i pagar vuitanta cèntims d'entrada?... Mai de la vida!...

Si per la meitat de preu me'l donen retratat amb «posa artística» en qualsevol revista il·lustrada de gran circulació...

Senyor bisbe, senyor bisbe,
quin bullit, quin enrenou,
amb la seva intemperància,
el dia de ballar l'ou!...

Senyor bisbe, senyor bisbe,
quin bunyol, quin disbarat!
Que no sap, doncs, que aquí el Corpus
és un dia assenyalat?

ELS REVETLLADORS

—Ha fet força bondat aquests dies,
Caverritu?
—Zi, zenyora. Cada nit, a les deu al
llit... zínó que no era el llit de casa.

Ja hem arribat al *veraneyo*.

Els revisters de la «buena sociedad» comencen a donar compte de les famílies distingides que es permeten el luxe d'estiuejar, i dels respectius llocs on tenen la temporal residència.

«El comte Tal es troba al balneari A.; el marquès Qual pren les aigües a B.»

Una relació interessantíssima que al bon barceloní se li'n f... tres p.....

Hom sap d'alguns polítics—diputats de la nova fornada—que van a estiuejar a Madrid.

D'En Cambó no se'n sap res. Hom sap que ha anat a l'Estanger, però a quin Estranger?...

A Berlín? A fer signar la pau als alemanys?
Potser a Andorra?

Tanmateix hi ha hagut un formidable canvi de policies en el nostre Govern civil.

Quefes d'aquí cap a Madrid; inspectors de Madrid cap aquí; oficials amunt i avall...

Es una reorganització en tota regla?

Aviat ho sabrem.

Per de prompte l'organització, si és que existeix, no passa d'orga de raons.

Les senyores organitzadores de la decantada *Fiesta de la Flor* confessen llur fracàs en una nota oficiosa tramesa a la premsa.

«Alguns mils de pessetes de menys—diuen—, en relació a les anteriors recaudacions, s'han cobrat aquesta vegada.»

I donen la culpa a la crisi del pa.

Però... i doncs els acaparadors, els *profiteurs* de la guerra i tots els culpables de les crisis, perquè no paguen el dèficit?

A aquests haurien d'empaitar les dames antituberculosas.

A les barriades extremes de Barcelona ha començat una tanda de sardanes a càrrec de reputades cobles empordaneses.

Molt ben fet, què diantre.

Ja va dir-ho En Maragall:

«La sardana és la dansa més bella
de totes les dances que's fan i es desfan...»
No hi ha pa ni carbó ni escudella?
El poble s'alegra cantant i ballant!

Hi ha homes xafogosos:

«Un vecino de la calle de Ramón Pellicer se arrojó al pozo, sin consecuencias.»

Conseqüències beneficioses per a ell, sí.

S'estalvià els vint-i-cinc cèntims d'un bany que li haurie costat a l'«Astillero».

Oh, la cirugia!

Entre professionals:

—Quan vaig fer la primera amputació, estava tant nerviós, que fins vaig cometre un error.

—Una inexperiència de gravetat?

—Home, tant com de gravetat... Només vaig equivocar-me de cama.

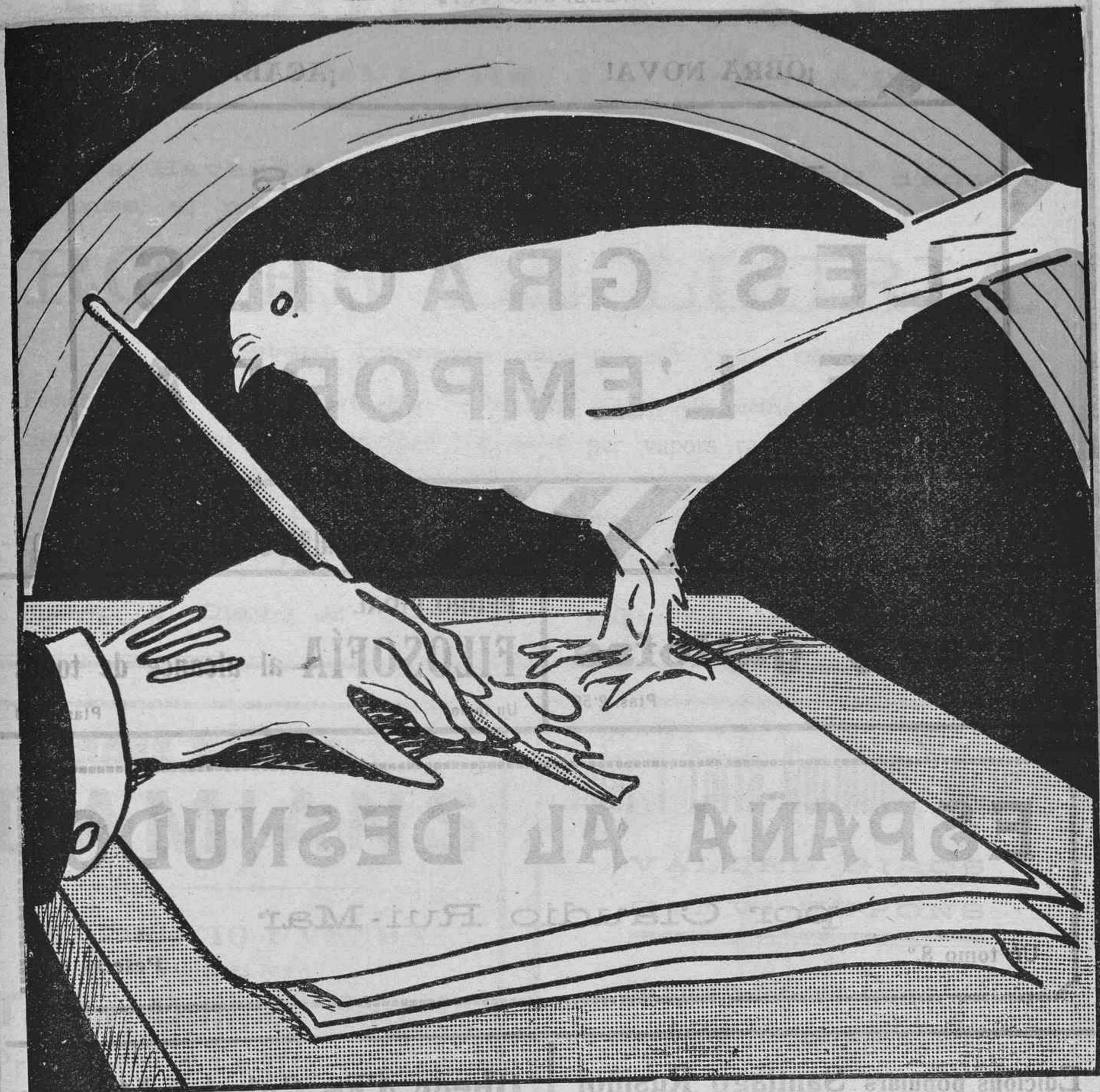
Un senyor, convidat a dinar a casa d'uns amics, pregunta al nen més petit:

—Escolta: que estàs enfadat amb mi, que fas aquest posat tan trist?

—Sí, senyor.

—I perquè estàs enfadat amb mi?

—Perquè, cada vegada que vostè ve a dinar, a mi em renten la cara.

LA COLOMA

Respostes pagades

J. P. N.: Es molt tètric tot això. Per ara no ens convé; no obstant, entra en cartera.—Joan Franc: Semblen fets a correuita. Precisa més substància i més originalitat.—Verjoliu: Coses tan dramàtiques no fan per casa.—Joanic S. Salamó: Si bé la forma és poc correcta, en canvi, el fons, deixa bastant que desitjar.—J. C. i P.: N'hi ha tan d'original en vers sobrer, i ja compost, que ha estat impossible complaure'l, amb tot i els bons desitjos.—E. R.: A l'estiu tota cuca viu; el

—Au, acaba d'un cop, que ja tinc desitjos de empendre la volada.

que no té dret a la vida són les poesies escrites per força, amb ripis i versos coixos. Això no rebaixa per a res la bona amistat, eil!...—J. A. P.: Els de vostè no poden anar ni amb patins, que és com si diguéssim ni amb rodes.—J. F. i R.: Va arribar a misses dites. Ho sentim.—J. P. C.: No ens agrada gens, per moltes i diferents raons.—S. M. i R.: No ens ha convençut.—Ferèstec: Poc o molt s'aprofitarà.

Antoni López, editor — Rambla del Mltg, núm. 20
 Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
 BARCELONA

¡OBRA NOVA!

¡ACABA DE SORTIR!

PERE COROMINAS

LES GRÀCIES DE L'EMPORDÀ

PREU:

UNA LLIURA CATALANA (2'65 ptes.)

AURELIO LÓPEZ APARICIO

Veras y gallofas

Un tomo

Ptas. 2'50

PEDRO PIDAL

FILOSOFÍA al alcance de todos

Un tomo

Ptas. 0'50

ESPAÑA AL DESNUDO

por Claudio Rui-Mar

Un tomo 8.º

Pesetas 4

Edicions populars **Santiago Rusiñol**

En Josepet de Sant Celoni

NOVEL·LA

Un tom 8.º

Pesetes 1'25

Obres d'En Gabriel Alomar

La columna de foc

Pesetes 3

De Poetisació

Pesetes 1

La pena de mort

Pesetes 1

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebalxes.

Vapors TAYÀ

LINIES REGULARS DE PASSATGERS

Per a Havana i New Orleans sortirà, el 28 d'aquest mes, el magnífic trasatlàntic

ROGER DE LLURIA

Admetent passatge en 1.ª, 2.ª i 3.ª classe

Esmerat servei.- «Diner Concert».-Bar.-Perruqueria.-Il·luminació elèctrica.-Telegrafia sense fils
Servei bisetmanal entre Barcelona i Gènova per vapors rapidíssims de gran luxe

Per a passatges dirigir-se a les oficines

FILLS DE JOSEP TAYÀ, S. en C.

Josep A. Clavé, 2 Telèfons 841-A., 3026-A., 5506-A., 5507-A.

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

EXPOSICIÓ I VENDA

D'ARTICLES PER A

Taula, Cuina i Regalo

Preu únic: **3' 25** pessetes

EXTENS ASSORTIT DE

BARRETS DE PALLA

ARTICLES PER A VIATGE, SPORT I BANY

Neveres i geladores

Mobles de fusta, metall i vimet. - Taules, bancs i cadires per a jardí

Confeccions i barrets per a Senyores i nens,
Bruses, Boas, Roba blanca, Ombrel·les,
Bastons, Paraigües, Vanos, Guants, Camiseria,
Gèneres de punt, Calçats, Màquines parlants,
Juguets, etc., etc.

Soler i Torra Germans, BANQUERS

VALORS - GIROS

CANVI - CUPONS

Negociem tots els cupons de
venciment 1.er de juliol pròxim

Rambla d'Estudis, 13 i Bonsuccés, 1

Blocks NOTES

A DEU CÈNTIMS

BAZAR DE LA UNIÓN

Unió, 3. - BARCELONA

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Oálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Rifus
Gota

UROMETINA
LAMBLOTTE HERMANOS
Sinónimos: Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE

folleto expli-

cativo. Muestras

a los señores médicos

Agte gen.: S. NAVARRO

Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

PIJARRÓ

FENT MITJA

— Me sembla que se m'han escapat alguns punts...